

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vieraslajien kitkemisestä teiden varsilta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Timo Heinosen /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 25/2019 vp:

Mihin toimiin hallitus on ryhtymässä teiden varsiin istutettujen vieraslajikasvien kitkemiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vastuu vieraskasvien hävittämisestä teiden varsilta on tienpitäjällä eli Väylävirastolla, ELY-keskuksella ja kunnilla sekä yksityisillä tienpitäjillä. Tarkentavaa tietoa haitallisten vieraslajikasvien torjumiseksi tiealueilta saadaan ensi kesään 2020 mennessä. Käynnissä on valtioneuvoston tutkimus-, ennakointi- ja arviointihankkeisiin tarkoitettulla rahoituksella selvitystyö, jossa selvitetään haitallisten vieraslajikasvien ensisijaiset torjunta-alueet sekä kustannustehokkaimmat torjuntakeinot. Tavoitteena on saada lisätietoa lajien levinneisyydestä ja esiintymien vaikutuksista luonnon monimuotoisuuteen, jotta torjuntatoimet osataan kohdistaa alueille, missä niistä saadaan myös kustannuksiin nähden paras hyöty.

Hallintasuunnitelmaa varten selvitetään Luonnonvarakeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen sekä muiden toimijoiden yhteistyönä ne alueet, joilta esimerkiksi kurturuus ja lupiini tulee ensisijaisesti poistaa. Tällaisia ovat muun muassa luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet ja niiden lähialueet. Hallintasuunnitelmaa valmistellaan yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Laajalle levinneiden vieraslajikasvien torjuminen tai hävittäminen kokonaan saattaa osoittautua paikoitellen kustannustehottomaksi tai jopa mahdottomaksi, joten hävittämisen sijaan ensisijaisena tavoitteena pidetään leviämisen rajoittamista etenkin luonnonsuojelun näkökulmasta arvokkailla paikoilla.

Väylävirasto kokoaa parhaillaan tietoja maantietalueiden kurturuusuistutuksista. Istutusten sijaintiselvitysten pohjalta tarvittavat toimenpiteet sisällytetään maanteiden hoidon alueurakoissa toteutettaviksi. Sijaintiselvitykset valmistuvat niin, että toimenpiteet kurturuusun poistamiseksi maanteiden varrella voidaan mahdollisuuksien mukaan myös toteuttaa kolmen vuoden siirtymäajan puitteissa. Esimerkiksi Varsinais-Suomen alueella kurturuusua poistetaan jo nyt tietyillä tieosuuksilla. Myös valmisteilla oleva hallintasuunnitelma ja siinä osoitettavat ensisijaiset kurturuusun torjuntakohteet ohjaavat Väyläviraston torjuntatoimia tärkeimpiin kohteisiin.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 35/2019 vp

Väyläviraston Viherrakentamisen hoidon ohjeessa on vuodesta 2012 ohjeistettu niittämään lupiini ja vuodesta 2009 jättiputki tiealueita hoidettaessa. Näiden vieraslajikasvien torjuminen teiden varsilta on siis jo osa tienpitäjien normaalia toimintaa. Vieraslajien torjunnalla on kustannusvaikutuksia perusväylänpidon rahoitukseen silloin, kun sitä tehdään maanteiden alueurakoiden yhteydessä. Tämän takia kustannustehokkaiden toimenpiteiden valintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Radanvarsihankkeiden suunnittelussa inventoidaan vieraslajikasvien esiintymiä maastossa ja päätetään kasvien poistamisesta. Etelä-Suomen rata-alueilla urakoitsijat kartoittavat kurturuusun levinneisyyttä asemilla ja niiden lähellä olevilla kiinteistöillä, ja tavoitteena on toteuttaa sama kartoitustyö muualla Suomessa.

Myös uusi hallitusohjelma kiinnittää huomiota vieraslajien torjuntaan. Hallitusohjelmassa on seuraava kirjaus: ”Tehostetaan vieraslajien torjuntaa sekä lainsäädännöllä että torjuntatoimenpiteiden rahoitusta lisäämällä”. Tämän voidaan katsoa antavan vahvan tuen torjuntatoimenpiteille esimerkiksi teiden varsien vieraslajien torjumiseksi.

Helsingissä 8.7.2019

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä